

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

Quod ad veraciter Christianum pertinet, gloriam & honorem mundi, laudes
humanas, promotionem ad præsidentium, aspernari, ac fugere.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

SENIOR.

Cire te puto, sanctam humilitatem esse fundamentum virtutum: sed superbia mater est & origo omnium vitiorum. Agnosce ergo te ipsum, et ita intelliges, an liceat tibi appetere principatum, honorem, laudemque hominum. IV. Cognosco me esse rōnalem creaturam, nō solum cūctis irrōnabilibus creaturis eminentiorem, sed multis quoq; hoibus doctior: atque in multis prāminētem his, inter quos vivo & ambulo: propter quod dignum me arbitror honorari ab ipsis, ac ipsis prāesse. SE. Si propter huiuscemodi eminentias tuas contendis alijs prāsiderē, non deerunt qui in his aut consimilibus aut certe maioribus donis erunt, aut reputabunt se excellentiores te, & tuæ promotioni resistent ac tibi prāferri nitentur: sicque inter illos & te orientur dissensio, displicentia, inquietudo, suspicio, rancor, lis, atque contentio. IV. Hæc quodammodo oriri inter eos, qui ad principatum & prælationem aspirant, experientia monstrat. SEN. Quomodo ergo opinaris te id licite affectare, ex quo tot vitia oriuntur: & quod affectantem sic maculat, inquietat, atque ab omni profectu spiritali, & vera mentis tranquillitate, impedit & elongat. IV. Nonne aliqui iusti pro principatu obtinendo, aut conseruando, decerrant? SE. Hi quibus ex iure successiōis, aut alio titulo iusto cōpetit principatus, pro eo possunt certare: dummodo recta eorum sit intentio, & ipsi se dignos exhibeant principatu. Aliunde uero ad prāsidentiam aspirare, præsertim ad ecclesiasticas dignitates ac promotiones, quibus cura annexa est

Vere
chrīanus
ac hūilis,
honores,
& omnia
mūdi cō
temnit,

Ambitio
dignita-
tū impro-
batur

R ij ani

animarum: præsumptuosum, ambitiosum, intum, imo & stultum censetur. I V V. Nonne hi qui vigent & præpollent ingenio ac prudenti iure naturali competit præsidere, vt ait philosophus. SE. Si ingenio ac vera prudentia, quæ alijs virtutibus non habetur: præsertim infusa prudentia polleant, cæterosque transcendant, prædunt digni: non tamen consequitur, q̄ se ipsos gerere debeant, aut præsentiam affectare: præstolari, humiliare se ipsos, subesse & obedere quousque vocentur legitime. Quum dicat

Hebr. 5. stulus, Nemo assumit sibi honorem: sed qui vocatur a deo, tanquam Aaron. Et Esaias, Vt quæ

Esa. 5. pientes estis in oculis vestris, & coram vobis

Roma. 12. ipsis prudentes. Vnde & Paulus, Nolite esse prudentes apud vosmet ipsos. Quod si qui in oculis suis prudentes sunt: quanto magis his qui se alijs reputant prudentiores: potissimum cum infusa prudentia præsupponat charitatem in quo nemo se esse cognoscit pro certo, sine illuminatione diuina. Sed iam plenius exprime quid sis. Quum enim dixi, agnosce te ipsum id ammonere intendi, ut noscas quid sis diffinitum seu per naturam: & quantum ad dona fortitudinis quæ bonis & malis sunt communia: sed virtutes qualis sis per conuersationem. IV. Delectum & fragilem me esse non denego. SE. Si quæ hucusque non recte reuixisti te ipsum, nec submine superioris iuste vixisti: quo colore appropinquas alijs præsidere? Intuere, quantum debeat esse modestitatis, qui dignus est præesse hominibus.

Iudex erit quasi viua lex iusticia: vt nusquam ab æquitate & veritate declinet? Quod si quis vera careat humilitate

pote ambitiosus, o quam longe distat a vituosi-
tate. Denique si vniuersa & singula tua peccata
clare & efficaciter pensēs, ac ponderes: non iam
primatu, honore, laude, & gloria: sed omni deie-
ctione, confusione, vituperio, subiectione dignum
te reputabis. Itaque qui in virtutibus, & profun-
da humilitate exercitatus non est, & qui subesse
ac prompte obedire non didicit: non est aptus &
dignus præesse. Nec enim idoneus est alios in vir-
tutibus edocere, qui in virtutibus non est practi-
ce doctus. **IV.** Si hæc ita se habent, quid est quod
in ecclesia non solum ad secularia officia, & ad
dignitates ciuiles: sed ad spiritualia quoque regi-
mina & ecclesiasticas prælaturas, multi in exer-
citati & iuuenes ac seipsos ad talia ingerentes, quod
tidie promouentur. **SE.** Allegare inconuenien-
tia non est satisfacere ueritati: sed absurditates au-
gere, siue detegere. Verū tamen quoniam id quod
tangis assidue agitur, Ecclesia vehementer decli-
nat, & innumerabiles tam præsidentes quam subditi
pereunt, ac damnantur. Præterea si tales ad præ-
sidendum sic aspirantes distractionem pensarent
diuini iudicij, nequaquam se tanto innodarēt pe-
riculo: & qui pro seipsis non sufficiunt summo iu-
dici reddere rationem, nullatenus statum illum
appeterent, in quo pro alijs quoque obligarentur
rationem dare altissimo. Scriptum est enim, Iudi-
cium durissimum in his qui præsidet fiet. **IV.**
Si tam periculosum est præsidere, mirum quod ali-
quis cupit primatum. **SE.** Audi quid electus &
illuminatus dicat Gregorius, Vnusquisque toti-
ens ad apostasiæ crimen dilabitur, quotiens præ-
esse hominibus gloriatur: & rursus totiens deum
meum præcedere cupio, quotiens proximis meis

R ij præ

Philoso,

Officia
& digni-
tates quod
periculo
ambiāt.
Sapient. 6

Gregori.

præesse desidero: & quem nunc iudicem esse de-
 lectat, Christum iudicem uidere in die iudicij
 delectabit. Itemq; Numerari vitia nequeunt,
 ex ambitione procedunt. Hinc & sanctus Ber-
 nardus differuit, O ambitio crux ambientium,
 quomodo omnibus placens omnes torques? Et
 denuo, quid magis mirandum, quid amplius
 testandum, quid grauius puniendum: q̄ quod
 dens filium dei summo in regno angelorum, se-
 ctum nouissimum in regno hominum, apponit
 adhuc magnificare se homo super terram. U-
 mirum, quod Christus in euangelio ista non ra-
 git. SE, Non solum in euangelio tangit hæc, sed
 exemplo & verbo a prissime percutit, damna-
 confundit totius ambitionis insaniam, omnia
 rogantia vanitatem, vniuersam laudis huma-
 na gloriæ secularis transitorijq; honoris affec-
 nem. Nonne apud Iohānem narratur, Scierunt
 sus quod venturi essent, vt raperent eum & fa-
 rent eum regem, fugit in montem solus. Nonne
 Christo vere dixit apostolus, quod præpositum
 gaudio sustinuit crucem, confusione contemp-
 Et denuo, Christus non semetipsum clarificauit
 vt pontifex fieret: sed qui loquutus est ad eum,
 Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem
 Melchisedech. Nonne in euangelio ait, Diligite
 me, quia mitis sum & humilis corde. Nonne
 quenter loquutus est, Qui se humiliat, exaltabitur
 & qui se exaltat, humiliabitur. Denique ipse
 nit in mundum hunc, & in mundo hoc inter ho-
 mines conuersari elegit: non in opulentia tempo-
 rali, non in delitijs carnis, non in mundano hono-
 re, nō in potestate & gloria: sed in maxima in-
 pertate, in corporali afflictione, in profundissima
 humilitate.

humilitate, abiectioe, persecutione, obedientia,
 seruitute: factus obediens patri vsque ad mortē: **Philip. 2.**
 & dixit, Filius hominis non venit ministrari, sed **Matth. 23.**
 ministrare. Præterea quum in coena nouissima,
 facta fuisset inter discipulos adhuc imperfectos
 & rudes contentio, quis eorum videretur eē ma-
 ior: respondit, Reges gentium dominantur eorū, **Luc. 12.**
 & qui potestatem habent super eos benefici vo-
 cantur: vos autem nō sic, sed qui maior est in vo-
 bis, fiat sicut minor: & qui præcessor est, sicut qui
 ministrat. Apud Marcum quoque loquitur, Qui
 tuncq; voluerit fieri maior, erit vester minister: et **Mar. 10.**
 quicumque voluerit inter vos primus esse, erit o-
 mnium seruus. Atq; vt in Matthæo recitatur, in **Matth. 18.**
 interrogatus ab Apostolis Iesus: quis maior est in
 regno cælorum: respondit, Nisi conuersi fueritis,
 & efficiamini sicut paruuli: non intrabitis in re-
 gnum cælorum. Quicumq; ergo humiliauerit se,
 sicut paruulus iste: hic maior est in regno cælorum.
IV. Vt video, humilitas in primis necessaria, & **Humili-**
 ipsa præcipue commendatur: estq; necesse vt ho- **tas neces-**
 mo in oculis suæ mentis sit vilis & modicus, & **saria est**
 deprimat non extollat seipsum: & cupiat obedi-
 re subesse ac paruipendi potius, q̄ iubere præesse
 aut promoueri: quāuis hoc totum satis difficile
 videatur implere. SE. Hoc totum facile fiet no-
 bis, & paulatim delectabile erit: si consideremus
 quotidie omnem domini nostri Iesu Christi humi-
 litatem, obedientiam, subiectionē: proprias q̄q;
 defectuositates, & innumerabiles quotidianas-
 que culpas: sed & naturales defectus in corpore **A nobis**
 & in anima, sordes foetiditatesq; carnis: & q̄d a **habēus**
 nobis ipsis nil habeamus nisi deficere & pecca- **deficere,**
 re, Imo quod nec ad momentum possimus ma- **& pecca-**
 re. **R. iij nere re.**

nere in esse, nec aliquid meritorie agere, nisi ex
conseruatione & gratia dei; cui omne bonū de
per ascribere obligamur. Si demum pensamus
quantum displiceat deo, & quantum noceat ho
mini superbia, quantam mereatur damnatione
quantum etiam placeat deo, & quantum proficiat
homini beata humilitas. Nonne inter superbes

Prou. 1,

sunt iurgia, humiles vero pacifice ac iucunde
uersantur ad inuicem. *IV V.* Bona doctrina, et
nec quicquam obijcere queo. Plenius tamen
compendiose, quæso, me instrue qualiter omnia
ad quæ in isto dialogo ac tractatu me admo
sti, valeam adimplere. *SEN.* Dilige te in deo,
hæc omnia implebis. *IV.* Quid est diligere te
deo? *SE.* Omnia illa appetere & amplecti, quæ

*Diligere
se in deo
quid sit*

expediunt homini ad cōplacendum deo, ad pro
ficiendum in gratia & charitate ipsius, ad obte
nendum æternam salutem. *IV.* Quæ sunt illa?
SE. Corpus proprium per ieiunia & abstinenti
as per vigilias fructuosas & disciplinas, per pa
nitentiæ opera castigare, sensualitatem rōni sub
ijcere, in aduersis gaudere, iniurias, correptiones
aspersiones hilariter tolerare, ad assiduam
tū vnionem cum deo indefesse conari, per ora
ones feruentes, per meditationes salubres, per
dentes affectus, atque in omnibus coram deo
studite ac timorate & synceriter conuersari. *IV.*
Ad carnalium deliciarum despectum, ad temp
ralium diuitiarum vilipensionem, ad transitoriorum
inanium fallaciumque honorum horrorem
ac fugam, per omnia præinducta me attrahunt

Gen. 8

veruntamen quoniam sensus & cogitatio cordis
humani prouisi sunt in malum ab adolescentia
tantum quod peccare delectat, et ad ludos iocundat

fabulationes solatia iugiter inclinamur nos, qui in virtutibus nondum sumus constabiliti: precor vt aliquid dicas de his, quæ ad peccati horrorem & fugam accedunt.

De his quæ ad horrorem & fugam peccati inducunt, et de enormitate ac grauitate peccati, de stultitijs quoque peccantium, & de effectibus vitiorum.

Art. I X, SENIOR.

GRAUITAS enormitasque peccati ex multis pensantur, præsertim ex parte dei: qui per omne mortale peccatum contemnitur, relinquit, et amittitur. Ideo quæto maior est bonitas dei, tanto detestabilius est ei præfer-

Ad horrorem et fugam peccati inducentia

re ista terrena, carnalia, & caduca: & propter ista vana, foeda, ac vilia se ab ipso auertere: ac bonum tam purum, et infinitum relinquere. Rursum quo maior est autoritas, ac dignitas dei præcipientis: eo enormius est ipsius præcepta præuaricari, præsertim ipsomet intuente. Iterum quæ maior est sapientia dei, eo stolidius est eius documentis et exhortationibus non obtemperare. Amplius quo maior est sanctitas ac iusticia dei, eo plus displicet ei iniquitas: quæ etiam gratiosius nos præuenit sua gratuita ad nos delectatione, eo peruersius est eum non reamare, & ab ipso mentem auertere. Quo item maiora & copiosiora sunt beneficia eius, eo plus improbum & ingratum est ipsum offendere, & mala pro tot bonis rependere. Postremo quæ maior est dignatio atque fidelitas eius ad nos, in tantum quæ a nobis pauperrimis vermicalis pater appellari dignatur: eo dånabilius est

R v nostra